

ĐÁNH GIÁ GIÁ TRỊ CẢNH QUAN TRONG QUY HOẠCH NÔNG THÔN

ThS.KTS VŨ HỒNG SƠN - Viện Quy hoạch Xây dựng Phát triển Nông thôn

ThS. KS TRẦN TRUNG HIỂU - Viện Quy hoạch Đô thị và Nông thôn Quốc gia-Bộ Xây dựng

ASSESSING LANDSCAPE VALUE IN RURAL PLANNING

In the context of rapid urbanization and modernization, the rural landscape of Vietnam is changing daily. The “New Rural Development” program has brought about improved infrastructure but also poses significant challenges regarding the loss of identity and the decline in the quality of the living environment. In this picture, the landscape space is not simply a “backdrop” or decorative element, but plays a crucial role in shaping sustainable development. Successful rural planning is not just about paving village roads with concrete, but about preserving, enhancing, and promoting the value of the landscape space as a precious resource.

Trong bối cảnh đô thị hóa và hiện đại hóa đang diễn ra mạnh mẽ, cảnh quan nông thôn Việt Nam đang thay đổi từng ngày. Chương trình xây dựng “Nông thôn mới” đã mang lại hạ tầng khang trang nhưng đồng thời cũng đặt ra những thách thức lớn về sự mất mát bản sắc và suy giảm chất lượng môi trường sống. Trong bức tranh đó, không gian cảnh quan không đơn thuần là “phần nền” hay yếu tố trang trí, mà đóng vai trò then chốt trong việc định hình sự phát triển bền vững. Quy hoạch nông thôn thành công không chỉ là bê tông hóa đường làng, mà là việc gìn giữ, tôn tạo và phát huy giá trị của không gian cảnh quan như một nguồn tài nguyên quý giá.

I. Vai trò, giá trị cốt lõi của cảnh quan trong quy hoạch nông thôn

1. Giá trị văn hóa - xã hội: Giữ gìn “Hồn quê” và gắn kết cộng đồng

Cảnh quan nông thôn mang lại những giá trị văn hóa không thể thay thế. Nông thôn không chỉ là nơi sản xuất nông sản, mà còn là nơi gìn giữ những giá trị truyền thống, những phong tục tập quán đặc sắc, từ nghề trồng lúa đến các hoạt động văn hóa và cộng đồng. Việc bảo vệ cảnh quan nông thôn đồng nghĩa với việc bảo vệ những giá trị này, giữ gìn bản sắc văn hóa địa phương và tạo dựng nền tảng vững chắc cho sự phát triển bền vững.

Biểu tượng của bản sắc: Những hình ảnh quen thuộc như cây đa, bến nước, sân đình, lũy tre, hay những cánh

đồng lúa trải dài không chỉ là vật thể vô tri, mà là chứng nhân lịch sử, là “hồn cốt” của làng quê. Cảnh quan giúp phân định rõ các khu vực chức năng (khu dân cư, khu sản xuất, khu bảo tồn). Nó tạo nên “bản sắc” riêng cho từng địa phương, tránh tình trạng “đô thị hóa cưỡng ép” khiến các làng quê trở nên giống hệt nhau. Quy hoạch nông thôn cần tôn trọng và bảo tồn các không gian này để duy trì tính liên tục của văn hóa.

Không gian gắn kết cộng đồng: Khác với đô thị nơi không gian sống thường khép kín, cảnh quan nông thôn (sân sinh hoạt chung, đường làng, không gian mở ven mặt nước) tạo điều kiện cho các hoạt động giao lưu, thắt chặt tình làng nghĩa xóm. Nếu quy hoạch phá vỡ các cấu trúc cảnh quan truyền thống này (ví dụ: lấp ao hồ để phân lô bán nền, chặt cây cổ thụ để mở đường

quá rộng), chúng ta sẽ đánh mất sợi dây liên kết vô hình giữa con người và vùng đất đó.

2. Giá trị sinh thái - môi trường: “Lá phổi xanh” và cân bằng khí hậu

Trong quy hoạch, giá trị lớn nhất của cảnh quan nông thôn chính là khả năng tự cân bằng sinh thái mà các đô thị nên không thể có được.

Điều hòa vi khí hậu: Hệ thống cây xanh, mặt nước và thảm thực vật nông nghiệp đóng vai trò như một cỗ máy điều hòa tự nhiên, giúp giảm nhiệt độ, lọc bụi và cung cấp oxy.

Thích ứng với biến đổi khí hậu: Các không gian cảnh quan mở như ao hồ, kênh rạch, vùng trũng ngập nước có vai trò quan trọng trong việc kết nối hệ thống hạ tầng xanh, giúp thoát nước tự nhiên, chống ngập úng và giữ nước ngầm. Quy hoạch dựa vào thiên nhiên đang là xu hướng tất yếu.

Đa dạng sinh học: Nông thôn là nơi trú ngụ của nhiều loài động thực vật. Một quy hoạch cảnh quan tốt sẽ tạo ra các hành lang sinh thái, bảo vệ sự đa dạng sinh học trước sức ép của xây dựng.

3. Giá trị kinh tế: tài nguyên cho phát triển bền vững

Tư duy cũ thường coi cảnh quan chỉ là đất nông nghiệp thuần túy, nông thôn là lạc hậu. Tuy nhiên, trong quy hoạch hiện đại, cảnh quan chính là tài sản kinh tế. Cảnh quan “xanh - sạch - đẹp” là nền tảng để phát triển du lịch sinh thái và du lịch trải nghiệm nông nghiệp. Đây là nguồn thu nhập quan trọng bên cạnh sản xuất nông nghiệp thuần túy.

Xu hướng du lịch hiện nay đang tìm về những giá trị nguyên bản. Một ngôi làng có cảnh quan đẹp, quy hoạch hài hòa, giữ được nét hoang sơ sẽ thu hút du khách, tạo sinh kế mới cho người dân (homestay, trải nghiệm nông nghiệp).

Cảnh quan nông thôn không chỉ là yếu tố thẩm mỹ mà còn đóng vai trò quan trọng trong hệ sinh thái, duy trì đa dạng sinh học và bảo vệ môi trường sống. Theo Ngân hàng Thế giới, việc cải thiện và bảo

Hình 1: Cảnh quan tự nhiên và nông nghiệp trở thành những nguồn tài nguyên quan trọng để thu hút khách du lịch đến Pù Luông (Thanh Hóa)

vệ cảnh quan có thể giảm tới 20% tổn thất kinh tế do thiên tai gây ra ở các khu vực nông nghiệp nhạy cảm. Cảnh quan nông thôn đóng góp vào việc điều hòa khí hậu, giảm thiểu thiên tai và duy trì sự đa dạng sinh học, tất cả những yếu tố này đều có ảnh hưởng trực tiếp đến sản xuất nông nghiệp và sinh kế của cộng đồng.

II. Thực trạng cảnh quan nông thôn trong quy hoạch nông thôn

1. Các tác động đến cảnh quan nông thôn

a. Quá trình công nghiệp hóa, đô thị hóa Theo số liệu từ Bộ Xây dựng, đến tháng

6 năm 2025, tỷ lệ đô thị hóa toàn quốc ước đạt 44,9%, tăng 3,9% so với cùng kỳ năm 2022. Quá trình đô thị hóa diễn ra với tốc độ cao đã ảnh hưởng mạnh mẽ đến các vùng ven đô và nông thôn, dẫn đến sự thay đổi về xã hội, văn hóa và lối sống. Nhiều khu vực phát triển tự phát khiến kiến trúc nông thôn ngày càng mất đi bản sắc truyền thống, trở nên pha tạp và không phù hợp với cảnh quan tự nhiên cũng như cấu trúc làng xã. Hiện nay, đô thị hóa như một dòng nước đang tự chảy về các vùng miền nông thôn Việt Nam - nơi chiếm 75% dân số. Trong sự biến động diễn ra ở

Hình 2: Vây xung quanh ngôi nhà rường di sản tại làng cổ Phước Tích (Huế) là những kiến trúc mới cho thấy giá trị kiến trúc truyền thống nông thôn hiện đang chịu tác động mạnh mẽ từ những biến đổi của xã hội

nửa sau và sự phát triển đột biến ở phần cuối thế kỷ XX, khung cảnh và kiến trúc làng quê Việt Nam đã biến đổi. Song không thể không nhận ra những sự xộc xệch, biến dạng của cơ thể xóm làng đang là nguy cơ dẫn tới sự mất cân bằng, thậm chí là suy thoái đi kèm phát triển. (6)

Tác động của quá trình đô thị hóa tới cảnh quan nông thôn được biểu hiện ở nhiều biến đổi tích cực. Cảnh quan nông thôn đã có nhiều đổi thay và phát triển hệ thống điện, đường, trường, trạm phục vụ tốt cuộc sống của người dân. Tuy nhiên, quá trình này đồng thời kèm theo các hoạt động làm suy giảm giá trị tự nhiên và văn hóa của cảnh quan (7). Môi trường sinh thái nông thôn ở Việt Nam đang có nhiều tín hiệu đáng báo động liên quan đến thay đổi cảnh quan và ô nhiễm môi trường.

b. Chương trình mục tiêu Quốc gia xây dựng nông thôn mới

Sau hơn 15 năm thực hiện Chương trình mục tiêu Quốc gia xây dựng nông thôn mới, cảnh quan nông thôn đã có những thay đổi tích cực:

Hệ thống cơ sở hạ tầng và cảnh quan nông thôn được cải thiện rõ rệt qua quá trình thực hiện nhóm tiêu chí (tiêu chí số 2 - 7) - Cơ sở hạ tầng và tiêu chí số 17 - Môi trường nông thôn. Về thực hiện tiêu chí số 9 - Nhà ở dân cư, người dân đã chủ động đầu tư sửa chữa nhà cửa bảo đảm theo tiêu chí “3 cứng”, hàng rào, ngõ xóm được chỉnh trang, tạo cảnh quan nông thôn sạch đẹp.

Tuy nhiên, trong bộ 19 tiêu chí nông thôn mới, có một số tiêu chí chưa thực sự phù hợp với một số vùng miền, ảnh hưởng đến cảnh quan nông thôn. Ví dụ như theo kết quả điều tra nông thôn mới tại Đắk Lắk (3/2019), tiêu chí nông thôn mới số 9 là “75% số hộ có nhà đạt tiêu chuẩn của Bộ Xây dựng” chưa phù hợp với nhiều bản làng Tây Nguyên vốn có phong tục dựng nhà sàn, nhà gỗ và vật liệu địa phương; việc “xây dựng nghĩa trang theo quy hoạch” - tiêu chí nông thôn mới số 17 là chuyện không dễ để thực hiện vì nhiều bản vùng sâu, vùng xa, dân cư thường sống không tập trung.(4)

Hình 3: Môi trường nông thôn nhiều nơi đang đối mặt với ô nhiễm

2. Những thay đổi của cảnh quan nông thôn trong những năm gần đây

a. Cảnh quan thiên nhiên

Cảnh quan thiên nhiên nông thôn là tổng hòa các yếu tố tự nhiên như đồng ruộng, sông hồ, đồi núi, rừng cây... kết hợp với các yếu tố nhân tạo như làng mạc, đường làng, tạo nên bức tranh thanh bình, mộc mạc, đặc trưng bởi sự gắn kết với sản xuất nông nghiệp và văn hóa truyền thống nhưng đang đối mặt với thách thức biến đổi do đô thị hóa và biến đổi khí hậu.

Quá trình công nghiệp hoá, đô thị hoá hiện nay gây tác động lớn đến cảnh quan thiên nhiên, ao hồ bị lấp, sông ngòi ô nhiễm, đặc biệt là hệ sinh thái bản địa bị tác động, sự suy giảm đa dạng sinh học và gây ra gián đoạn về cảnh quan, tự nhiên và môi trường sinh thái.

Khai thác quá mức tài nguyên thiên nhiên làm tổn hại đến cảnh quan, cân

bằng sinh thái và khả năng kiểm soát lũ của rừng. Hệ lụy từ khai thác rừng quá mức cũng đã hiện rõ. Vùng cao hiện nay là những nơi phải hứng chịu những cơn thịnh nộ từ thiên nhiên và biến đổi khí hậu.

b. Cảnh quan nhân tạo

Cảnh quan nhân tạo là cảnh quan được hình thành do hệ quả của quá trình tác động của con người làm biến dạng cảnh quan thiên nhiên (2), có tầm ảnh hưởng sâu và rộng tới cấu trúc, chức năng và động lực cảnh quan nông thôn. Bên cạnh những giá trị còn được giữ lại và bảo tồn, cảnh quan nông thôn hiện nay ít nhiều đã biến đổi theo hướng suy giảm giá trị truyền thống.

Thực hiện Chương trình xây dựng nông thôn mới, các công trình hạ tầng kinh tế - xã hội được trùng tu, tôn tạo và xây dựng mới, đem lại những thay đổi tích cực về kinh tế, văn hoá tinh thần cho người dân nông thôn. Một ví dụ điển

Hình 4: Biến đổi của kiến trúc nhà ở các xã nông thôn mới trong quá trình đô thị hóa

hình, trên toàn tỉnh Nam Định hiện nay đã có 13 đơn vị xã, thôn, xóm đăng ký xây dựng nông thôn mới kiểu mẫu về cảnh quan môi trường giai đoạn 2019-2020. (5)

Tuy nhiên hiện nay, nhiều tỉnh khá phổ biến với nhà ở kiểu đô thị với mật độ tương đối cao. Đây chỉ là một trong nhiều ví dụ cho việc không thể giữ gìn cảnh quan nông thôn truyền thống. Thực tế cho thấy việc quy hoạch các điểm dân cư nông thôn mới rất giống với quy hoạch các khu ở trong đô thị, nhà ở bố trí thẳng hàng như nhà mặt phố tạo nên bộ mặt kiến trúc nhà ở nông thôn khô khan. Ngoài ra, điểm dân cư nông thôn mới thiếu cây xanh, mặt nước, thiếu các công trình nghỉ ngơi, giải trí.

Qua quá trình công nghiệp hoá, hiện đại hoá nông thôn, việc bê tông hoá làng quê đã ảnh hưởng không ít đến cảnh quan sinh thái. Ở nhiều địa phương, do nhìn nhận cứng nhắc mà phong trào bê-tông hóa diễn ra rầm rộ. Vẻ đẹp của làng quê, nhất là nét đẹp kiến trúc, cảnh quan với không gian xanh, với cổng làng, cây đa, bến nước, mái đình... đang dần biến mất. Sự chuyển đổi từ mô hình gia đình nhiều thế hệ sống chung dưới một mái nhà sang mô hình gia đình hạt nhân, cùng với thay đổi trong phương thức sản xuất và kinh tế đã dẫn đến sự thay đổi trong kiến trúc nhà ở nông thôn. Những ngôi nhà truyền thống dần được thay thế bằng nhà ống nhiều tầng, không còn phù hợp với cảnh quan và văn hóa địa phương.

c. Cảnh quan khu vực sản xuất

Ở nhiều tỉnh đồng bằng có tốc độ đô thị hoá cao, cảnh quan nông nghiệp không còn là ý nghĩa như một vùng kết nối cảnh quan sinh thái mà có thể gọi là vùng sản xuất công nghiệp nông nghiệp, gây ảnh hưởng lớn đến cảnh quan sinh thái tự nhiên và môi trường. Tình trạng lấn chiếm đất nông nghiệp cho các mục đích phi nông nghiệp diễn ra khá phổ biến.

Ở vùng miền núi, các khu sản xuất nông lâm nghiệp hiện nay vẫn giữ được những giá trị cảnh quan với những loại cây trồng đặc trưng của các vùng miền khác nhau, có ý nghĩa nhất định không chỉ trong sản xuất mà còn trong khai thác du lịch nông nghiệp trải nghiệm. Tuy nhiên, tình trạng suy thoái đất, biến đổi khí hậu những năm gần đây đã bước đầu có những ảnh hưởng đến sản xuất nông nghiệp, nguy cơ suy giảm chất lượng cảnh quan trong tương lai.

Việc thực hiện tốt mô hình phát triển cảnh quan nông nghiệp bền vững sẽ giúp con người không phải trả giá đắt cho việc khai thác quá mức các nguồn tài nguyên thiên nhiên như: nước, khoáng sản, tài nguyên rừng, không khí..., hạn chế được sự suy giảm đa dạng sinh học và suy thoái các hệ sinh thái.

III. Định hướng giải pháp giữ gìn cảnh quan nông thôn trong quy hoạch nông thôn

1. Hoàn thiện công tác quy hoạch, phát triển hạ tầng xanh, kinh tế xanh

Kiến tạo không gian nông thôn đáng sống là một trong những giải pháp quan trọng trong thực hiện hiệu quả quy

hoạch nông thôn. Quá trình lập quy hoạch cảnh quan nông thôn cần chú trọng đến bảo tồn, chỉnh trang các không gian làng, xã vốn có trước đây. Căn cứ điều kiện địa lý của từng vùng, mỗi địa phương để lập quy hoạch, xây dựng cảnh quan bảo đảm phù hợp, nhưng vẫn tạo nên sự hài hòa và thân thiện với môi trường.

Đối với các ngôi làng truyền thống có giá trị kiến trúc cảnh quan cần được bảo tồn tổng thể. Theo mô hình lý thuyết, khu vực bảo tồn là trung tâm có tính lịch sử và bao quanh khu vực bảo tồn này là vùng đệm, bên ngoài vùng đệm. Thiết lập 3 khu vực có thể theo mô hình quy hoạch đồng tâm (phát triển đều ra các hướng) hoặc mô hình phát triển tịnh tiến về một phía, tùy thực trạng đất đai, hướng phát triển của từng làng. Những công trình văn hóa truyền thống như đền, chùa, miếu... và công trình về kinh doanh, dịch vụ (chợ làng, buôn bán nhỏ), có thể tập trung ở một khu vực (thường ở vị trí trung tâm, trên đường trục chính làng), hình thành khu trung tâm văn hóa hoặc phân bố rải rác ở các vị trí khác nhau trong làng. Trường hợp tập trung hình thành trung tâm văn hóa làng: khu vực này cần phải được bảo tồn, nâng cấp ở mức cao nhất vì đây có thể nói là nơi lưu giữ nét đặc trưng của làng. Đồng thời, cần thiết lập không gian chuyển tiếp bảo đảm sự hài hòa kiến trúc cảnh quan.

Trên cơ sở cấu trúc truyền thống (ngõ, xóm) tạo thành các nhóm nhà ở, cần đảm bảo mối quan hệ cộng đồng láng giềng. Không gian kiến trúc, nhà ở là không gian mở linh hoạt, có khả năng đáp ứng được sự chuyển đổi của kinh tế lao động và nhân khẩu. Các công trình nhà ở mới được xây dựng xen kẽ trong làng xóm cần đảm bảo về mật độ xây dựng cũng như hình thức kiến trúc, quy mô xây dựng của công trình nhằm đạt được sự hài hòa trong tổng thể cảnh quan.

Cùng với đó, hệ thống hồ, ao, sân bãi, không gian thoáng được kết hợp làm hồ điều hòa, cảnh quan (khai thác kinh tế, làm sân bãi tập kết, đỗ xe và các yêu cầu kỹ thuật hạ tầng khác trong quá trình lọt vào đô thị nếu có) và khu vui chơi, giải trí (công viên cây xanh, vườn hoa để tạo cảnh quan, phục vụ nhu cầu nghỉ ngơi của dân làng và khách du lịch).

Trong làng, xã phải đặc biệt chú trọng tới việc tổ chức không gian cây xanh và vấn đề môi trường. Trồng nhiều cây xanh với từng khu chức năng để chống nóng, ồn, bụi, không gây ảnh hưởng đến môi trường sống xung quanh (1). Tổ chức không gian xanh cần duy trì cây xanh truyền thống, đặc trưng, tạo cảnh quan đặc hữu của làng như cây gạo, đa, si, khóm tre... kết hợp với các không gian mặt nước và không gian mở. Những cơ sở sản xuất, chăn nuôi, chế biến phát sinh nhiều khói bụi độc hại phải được bố trí cuối hướng gió chủ đạo, xa khu dân cư và có biện pháp trực tiếp giảm bớt ảnh hưởng. Quản lý môi trường nước thải, chất thải rắn, không khí ô nhiễm và tiếng ồn cần có hệ thống phân tách, xử lý tùy mức độ ô nhiễm. Hạn chế tối đa xả thải độc hại ra môi trường.

Hình 5: Khuyến khích xây dựng các công trình trên cơ sở vận dụng, kế thừa mẫu thức kiến trúc truyền thống, địa phương.

2. Xây dựng các mô hình nông thôn mới kiểu mẫu về cảnh quan môi trường

Trong quy hoạch nông thôn, cần tiến hành xây dựng những mô hình nông thôn mới kiểu mẫu gắn với đặc thù từng vùng, miền, từ đó rút kinh nghiệm, nhân rộng trên địa bàn nông thôn.

Xây dựng các mô hình tập trung vào việc kết hợp hài hòa truyền thống và

hiện đại, tạo không gian sống xanh, sạch, đẹp thông qua phục hồi ao hồ, trồng cây xanh, và phát triển mô hình vườn mẫu/nhà vườn, nhằm nâng cao chất lượng sống, đa dạng sinh kế, bảo tồn bản sắc văn hóa và phát triển du lịch sinh thái, biến làng quê thành “vùng đáng sống”, hiện đại nhưng vẫn đậm đà bản sắc. Khuyến khích áp dụng các mô hình “Sáng - Xanh - Sạch - Đẹp”, nhà ở

sinh thái, sử dụng năng lượng tái tạo và chú trọng vai trò chủ thể của người dân, kết hợp với OCOP và đô thị hóa xanh để phát triển bền vững.

Các tỉnh cần xem xét, khảo sát kỹ, lựa chọn những khu vực phù hợp để triển khai mô hình nông thôn mới kiểu mẫu. Khu dân cư và vườn nông thôn mới kiểu mẫu nên được đánh giá theo các tiêu chí: Quy hoạch và thực hiện quy hoạch; bảo tồn không gian nông thôn truyền thống theo vùng, miền; ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật; sản phẩm từ vườn; môi trường cảnh quan xanh, sạch, đẹp.

IV. Kết luận

Cảnh quan nông thôn có vai trò quan trọng trong quá trình phát triển kinh tế - xã hội nông thôn, đặc biệt là trong bối cảnh triển khai thực hiện Quy hoạch hệ thống đô thị và nông thôn (3), xây dựng nông thôn mới.

Các yếu tố công nghiệp hoá, đô thị hoá, thực hiện chương trình Mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới đều có tác động đến cảnh quan nông thôn truyền thống ở hai mặt tích cực và tiêu

cực. Qua đó, cảnh quan thiên nhiên đã có sự suy giảm đáng kể, cảnh quan nhân tạo phát triển theo hướng hiện đại nhưng phần nào mất đi bản sắc; cảnh quan sản xuất nông nghiệp đang dần đối mặt với tình trạng suy giảm diện tích và thoái hoá đất.

Những thách thức đặt ra là rất lớn, việc xây dựng và giữ gìn cảnh quan nông thôn phải hài hòa, hợp lý và bền vững, vừa kế thừa được các giá trị truyền thống, vừa đáp ứng được yêu cầu của công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông thôn. Trong đó, công tác quy hoạch nông thôn cần đáp ứng được các yêu cầu cơ bản về phát triển kinh tế - xã hội và gắn kết với việc giữ gìn và phát triển văn hoá. Lựa chọn mô hình phát triển khả thi cho khu vực nông thôn trong tương lai để phát triển mà không mất đi bản sắc cảnh quan truyền thống là vấn đề không hề đơn giản, cần có sự tham gia đóng góp của nhiều ban, ngành và người dân.

Ngày nhận bài: 05/11/2025

Ngày gửi phản biện: 07/11/2025

Ngày duyệt đăng: 05/12/2025

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đỗ Thị Xuân Thơ (2019), *Quy hoạch cảnh quan trong xây dựng nông thôn mới*.
2. Hàn Tất Ngạn (2014), *Kiến trúc cảnh quan*. Nhà xuất bản Xây dựng, Hà Nội.
3. *Quy hoạch hệ thống đô thị và nông thôn thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050*.
4. *Số liệu điều tra đánh giá nông thôn mới tại Đắk Lắk (18-24/3/2019)*.
5. *Số liệu điều tra đánh giá nông thôn mới tại Nam Định (12-14/3/2019)*.
6. Ths. KTS. Nguyễn Quốc Hoàng (2024), *Bàn về khai thác giá trị truyền thống trong kiến trúc cảnh quan nông thôn*.
7. Trần Hoàng Hoàng (2018), *Giữ gìn cảnh quan kiến trúc nông thôn*.

